

Veenaarde

Aan een lezing van Drs. Van Dijk van het Instituut voor Bodemvruchtbaarheid te Groningen ontleen we het volgende:

Veenaarde wordt gebruikt in de tuinbouw voor grondaanvulling en -verbetering, voor het maken van potgronden, als afdek materiaal om structuurverval door begieten tegen te gaan e.d. Het verbruik ligt in de orde van grootte van ca. 200.000 ton per jaar. De voorziening met veenaarde baart zorg. Bekende winplaatsen raken of zijn uitgeput, terwijl de kwaliteit van het van andere plaatsen aangevoerde materiaal vaak te wensen overlaat en dikwijls ook erg inhomogeen is.

Aan veenaarde worden de volgende eisen gesteld:

1. Behoorlijk constante kwaliteit.
2. Afwezigheid van schadelijke stoffen (w.o. zout), ziektekiemen en onkruidzaden.
3. pH beneden 5,0.
4. Hoog gehalte aan organische stof (minimaal 50 %).
5. Reversibele (omkeerbare) en gelijkmatige wateropname en -afgifte.
6. Voldoende luchtcapaciteit.
7. De organische stof mag niet te fijn zijn („modderig”) want dan onvoldoende „veerkracht”.
8. Anderzijds moet het veen voor gebruik in perspoten voldoende binding geven.
9. Het veen mag min of meer „veraard” zijn of een hoeveelheid aantastbaar materiaal bevatten waardoor het kan gaan „veraarden”. Daarbij mag echter geen snel structuurverval of te sterke vastlegging van stikstof en fosforzuur optreden.

Aan het Instituut voor Bodemvruchtbaarheid wordt chemisch en fysisch onderzoek uitgevoerd. Uit onderzoek van westelijk veen bleek dat de geschiktheid van veen voor toepassing als „veenaarde” vermoedelijk vooral samenhangt met de opzuigcapaciteit voor water (dus met de structuur) en met de grofheid van het veen (verbeteringsgraad). Doorvriezen bleek de structuur van veen sterk te verbeteren.

In de laatste tijd werd vooral aandacht besteed aan het zwartveen in het oosten van ons land. Hiervan zijn nog grote voorraden aanwezig, het veen is niet in cultuur zoals in West-Nederland (vervening levert juist cultuurland op), terwijl de afzet van turf als brandstof steeds moeilijker gaat.

Aan de eerste 4 van de genoemde eisen wordt door zwartveen voldaan, (het zoutgehalte is i.h.a. zeer laag, de pH is ca. 4,0 à 4,5, het gehalte aan organische stof is meestal groter dan 90 %).

Aan de eisen 5, 6 en 7 voldoet zwartveen te weinig om zonder meer te kunnen worden gebruikt. Het veen is nl. te dicht (te luchtarm), sterk smerend en vertoont bij indroging een sterke irreversibele (onomkeerbare) krimp. Dit geldt trouwens ook voor de meeste westelijke venen (uit een vergelijking met Vinkeveens veen, dat in het Westland een goede naam heeft, blijkt dat zwartveen hiervoor op vele punten niet onderdoet).

Aan de eisen 5, 6 en 7 kan voldaan worden door het zwartveen voor het drogen te laten doorvriezen. De krimp bij drogen is dan veel geringer, zodat een meer poreus produkt wordt verkregen dat aanzienlijk meer en ook veel sneller water opneemt dan zonder vooraf bevroren.

Het veen moet in zo nat mogelijke toestand doorvriezen (dus vervenen in het najaar) waarbij een temperatuur van -5°C gedurende 3 dagen voldoende is. Een dergelijke vorstperiode treedt in de meeste winters wel op. De zo verkregen turven (in de veenderij „smoezen” genoemd) worden dan op dezelfde wijze als bolsterturf (turfstrooisel) gemalen in de fabriek en in balen geprest.

Het is van belang dat aan dit produkt, dat de naam „tuinturf” kreeg, via het meststoffenbesluit eisen worden gesteld en een kwaliteitscontrole wordt uitgeoefend. Er blijken nl. partijen in de handel te worden

gebracht, bereid uit turf die onvoldoende is doorgevroren en/of veel te grof (soms ook te fijn) is gemalen. Een dergelijke controle is met behulp van enkele eenvoudige bepalingen uit te voeren.

Als mogelijke andere methode om de structuur van het zwartveen te verbeteren werd de invloed van bekalken nagegaan. Mengten met kalk (tot pH 7) bleek op zichzelf weinig effect te hebben op de fysische eigenschappen. Wel had eerst bekalken en daarna doorvriezen meer effect dan doorvriezen alleen. Ook door mengen van het verse veen met zand (volume-verhouding 1 op 1) wordt de krimp van het veen verlaagd.

„Tuinturf” zonder toevoeging van andere stoffen kan (nog) niet in perspotten worden gebruikt wegens onvoldoende binding (eis 8). Aan een oplossing van dit probleem wordt gewerkt. Onderzoek naar de chemische en microbiologische vastlegging van stikstof en naar snelheid van vertering wordt uitgevoerd (eis 9).

De geschiktheid van „tuinturf” wordt praktisch getoetst in teeltproeven met potplanten en perspotten, vakken- en veldproeven.

De resultaten zijn in het algemeen goed. In bepaalde gebieden wordt „tuinturf” reeds in steeds toenemende mate door de tuinders gebruikt.

Bij de discussie kwam nog het volgende naar voren:

Of door tuinturf stikstof wordt gebonden in voor de plant niet beschikbare vorm, is in onderzoek. Volgens dr. Wieringa van het Laboratorium voor Microbiologie is dat na een jaar wel het geval. Kortdurend onderzoek aan het Instituut voor Bodemvruchtbaarheid toonde nog geen stikstofbinding aan.

De tuinturf ondergaat door het vriezen een niet omkeerbare verandering. Het verliest zijn irreversibel indroegend karakter. De toevoeging van kalk doet het humus beter uitvlokken. Deze handeling gaf echter slechts een geringe verbetering van het zwartveen.

Zwartveen is voor de teelt een goed ontginningsmateriaal. De lage pH en de armoede aan voedingsstoffen maken het voor de teelt van de meest uiteenlopende gewassen geschikt, omdat men door bekalking en bemesting elke gewenste variatie kan verkrijgen. Alleen het gehalte aan magnesium is hoog.

Men vraagt zich af, of in de praktijk het criterium van 3 dagen -5°C achtereen wel steeds bereikt wordt. In een kwakkelwinter kan de doordringing tot de kern van de persturf wel eens onvoldoende zijn.

HET LAND- EN TUINBOUWBEDRIJF BIJ OPTREDEN VAN RADIO-ACTIEVE NEERSLAG

Richtlijnen voor boeren en tuinders

De minister van landbouw en visserij streeft er naar, boeren en tuinders op de hoogte te brengen van mogelijke maatregelen en voorzieningen op het bedrijf bij het optreden van radio-actieve neerslag tengevolge van kernontploffingen. Boerderij en tuinderij met vee en gewas vergen in buitengewone omstandigheden afzonderlijke maatregelen, naast de voorzieningen gericht op de persoonlijke bescherming en gezinsbescherming, waarover de bevolking is ingelicht door het departement van binnenlandse zaken (Organisatie Bescherming Burgerbevolking).

De op de land- en tuinbouwbedrijven te treffen maatregelen richten zich op bescherming tegen radio-actieve neerslag van de levende have, van gewassen, al dan niet geoogst op het bedrijf aanwezig, van voedsel, veevoeder en drinkwater, alsmede van de voor de afzet bestemde plantaardige en dierlijke produkten, als groenten, melk en eieren.

Een dezer dagen zullen de bedrijfshoofden van alle land- en tuinbouwbedrijven een kaart met richtlijnen en een boekje met toelichting op deze richtlijnen aan huis bezorgd krijgen. De kaart „Richtlijnen voor boer en tuinder ingeval van radio-actieve neerslag” geeft beknopte aanwijzingen.

De wenken zijn gegroepeerd volgens drie situaties:

Bij waarschuwing voor naderende radio-actieve neerslag, bij alarm voor onmiddellijk gevaar en voor de toestand na het optreden van deze neerslag.

In het boekje „Radio-actieve neerslag en de Landbouw” worden deze richtlijnen nader verklaard en toegelicht.

Het gaat er bij deze in richtlijnen en brochure aan de Nederlandse agrariërs te geven voorlichting natuurlijk niet alleen om — aldus het ministerie van landbouw en visserij — boer en tuinder het mogelijk te maken de nodige kennis omtrent bescherming tegen radio-actieve besmetting te verkrijgen, het is tevens de bedoeling, dat onder normale omstandigheden de voorbereiding van voorzorgen en voorzieningen zo goed mogelijk ter hand wordt genomen.

De teelt van klein fruit

In de N.F.O.-serie is verschenen de nieuwe druk van no. 13: De teelt van klein fruit. Het is geschreven door de heren Ir. B. Roelofs en A. Schalk. Het boekje is geheel bijgewerkt en van de nieuwste gegevens voorzien. In het boekje wordt de teelt van vrijwel alle kleinfruitgewassen besproken, inclusief de teelt van aardbeien.

Er is een groot aantal arbeidsgrafieken opgenomen, alsmede een kostprijsberekening van de verschillende gewassen.

Het met veel zorg samengestelde boekje is waard door alle kleinfruitteelters en belangstellenden in de teelt van klein fruit te worden gelezen en bestudeerd.

U kunt het boekje kopen op de Kringbijeenkomsten van de N.F.O. of door f 3,50 over te schrijven op postrekening no. 94 56 52 ten name van ondergetekende, Camphuysenstraat 174 te Groningen.

H. P. Dijksterhuis.

NIEUWS VAN DE N.F.O.

De fruitteeltdag van de Kring Groningen en Drenthe wordt gehouden op dinsdag 19 december a.s. in de Kapteynzaal van het Concerthuis, Poelestraat te Groningen.

Aanvang 10.00 uur.

Spreekers zijn de Heren Ir. J. J. Astrego, Ir. C. J. Gerritsen, D. Hulzebos, A. J. Buist en H. P. Dijksterhuis.

Reserveer alvast deze dag.

VEILINGSVERENIGING

„EENDRACHT” GRONINGEN

PRAATAVONDEN

te ZUIDWOLDE:

Maandag 11 december a.s.
's avonds 7½ uur
in Café Hofman.

te PATERSWOLDE:

Vrijdag 15 december a.s.
's avonds 7½ uur
in Café Centraal (Ratering).

Op deze bijeenkomsten verwachten wij alle leden uit bovengenoemde plaatsen en omgeving.

De ontwikkeling in de tuinbouw geeft waarschijnlijk aanleiding tot vele vragen, en wij zijn gaarne bereid deze zo mogelijk te beantwoorden.

HET BESTUUR.

TUINBOUWGIDS 1962

Bestellingen van deze uitgave worden aangenomen door de Veilingsvereniging „Eendracht” Groningen.

De prijs bedraagt f 9,50 per ex.